

WYTYCZNE PRZEPROWADZANIA EGZAMINU PRAKTYCZNEGO W ZAKRESIE OBSŁUGI

WÓZKI JEZDNIOWE PODNOŚNIKOWE Z MECHANICZNYM NAPĘDEM PODNOSZENIA

Wytyczne określają zasady przeprowadzania części praktycznej egzaminu na obsługę urządzeń transportu bliskiego (UTB). Zadaniem wytycznych jest ujednoczenie postępowania oraz usystematyzowanie zagadnień określonych w „Szczegółowej tematyce egzaminacyjnej dla osób ubiegających się o uzyskanie zaświadczenia kwalifikacyjnego/certyfikatu do obsługi” udostępnionej na stronie internetowej Urzędu Dozoru Technicznego zgodnie z § 3 ust. 5 rozporządzenia Ministra Przedsiębiorczości i Technologii z dnia 21 maja 2019 r. w sprawie sposobu i trybu sprawdzania kwalifikacji wymaganych przy obsłudze i konserwacji urządzeń technicznych oraz sposobu i trybu przedłużania okresu ważności zaświadczeń kwalifikacyjnych (Dz. U. 2019, poz. 1008).

Dokument do obowiązkowego stosowania.

Zaakceptowane przez
Dyrektora DT

Miejsce egzaminu praktycznego powinno być zabezpieczone przed dostępem osób postronnych, dostosowane przez wnioskodawcę do wymagań zawartych w poniższym dokumencie. W uzasadnionych sytuacjach potwierdzonych stanem faktycznym, w przypadku braku możliwości przygotowania miejsca egzaminu zgodnie z wytycznymi, za zgodą komisji należy dostosować miejsce w sposób umożliwiający wykonanie wszystkich niezbędnych czynności (manewrów) określonych w wytycznych z zachowaniem nie mniejszego poziomu trudności. Nieprzygotowanie miejsca egzaminu w sposób umożliwiający przeprowadzenie egzaminu lub w przypadku braku możliwości przeprowadzenia egzaminu w sposób bezpieczny, skutkować będzie odstąpieniem komisji egzaminacyjnej od przeprowadzenia części praktycznej egzaminu oraz zakończeniem postępowania wynikiem NEGATYWNYM.

Dodatkowo należy zapewnić komisji egzaminacyjnej dostęp do *aktualnego protokołu i decyzji zezwalającej na eksploatację przygotowanego urządzenia, instrukcji obsługi, dziennika konserwacji* oraz zapewnić obecność obsługującego posiadającego zaświadczenie kwalifikacyjne do obsługi przedmiotowego urządzenia, którego dotyczy wniosek. Przez pojęcie „przygotowanie urządzenia” do egzaminu rozumie się również zapewnienie odpowiednich elementów urządzeń służących do przemieszczania ładunku. Niespełnienie powyższych wymagań skutkować będzie odstąpieniem komisji egzaminacyjnej od przeprowadzenia części praktycznej egzaminu oraz zakończeniem postępowania wynikiem NEGATYWNYM.

Część praktyczną egzaminu uznaje się za zakończoną pozytywnie po uzyskaniu pozytywnego wyniku z obu części składowych:

Części pierwszej - polegającej na zaprezentowaniu na urządzeniu lub przy nim w sposób bezpieczny jednej czynności z zakresu **obsługi technicznej codziennej (OTC)** wskazanej przez komisję, zgodnej z typem urządzenia. Czynność ta nie może wykraczać poza zakres określony w instrukcji eksploatacji w zakresie obsługi. Nie dopuszcza się możliwości poprawy czynności z OTC. Niezaliczenie OTC kończy część praktyczną egzaminu wynikiem negatywnym.

Części drugiej - obejmującej wykonanie **zadania praktycznego**, podczas którego komisja egzaminacyjna ocenia prawidłowość wykonywanych manewrów i czynności związanych z praktyczną obsługą urządzenia. Nie wykonanie zadania praktycznego kończy część praktyczną egzaminu wynikiem negatywnym

Ważne. Wystąpienie, w czasie realizacji **części drugiej** (zadania praktycznego), drugi raz tej samej lub drugiej nieprawidłowości/uchybień, kończy część praktyczną egzaminu wynikiem negatywnym. Nie dopuszcza się kontynuowania egzaminu w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości mającej bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo lub uniemożliwiającej bezpieczne wykonanie zadania. Doprowadzenie przez egzaminowanego do sytuacji potencjalnie niebezpiecznej, uszkodzenia (np.: ładunku, urządzenia), wypadku stanowi podstawę do natychmiastowego przerwania egzaminu praktycznego i zakończenia postępowania wynikiem NEGATYWNYM.

1 - Część pierwsza - OTC:

1. Sprawdzenie dokumentacji pod kątem możliwości eksploatacji urządzenia.
2. Sprawdzenie zgodności oznakowania urządzenie, omówienie znaczenia wskazanych piktogramów i oznakowania.
3. Sprawdzenie systemu sygnalizacji/oświetlenia.
4. Sprawdzenie poprawności działania hamulca zasadniczego.
5. Sprawdzenie poprawności działania hamulca pomocniczego.
6. Ocena stanu ogumienia i kół.
7. Ocena stanu baterii trakcyjnej.

8. Ocena stanu układu hydraulicznego.
9. Ocena stanu kabiny.
10. Ocena stanu platformy roboczej.
11. Ocena stanu cięgien nośnych.
12. Ocena instalacji zasilania silnika gazem (LPG).
13. Sprawdzenie poprawności działania układu sterowania.
14. Sprawdzenie stanu wideł, elementów chwytających, osprzętu roboczego.
15. Sprawdzenie działania układu awaryjnego opuszczania.
16. Sprawdzenie stanu płynów eksploatacyjnych.
17. Sprawdzenie poprawności działania wskazanego elementu wyposażenia wózka.
18. Wykonanie innej czynności wynikającej z instrukcji eksploatacji przedmiotowego urządzenia.

Część pierwszą uznaje się za zakończoną negatywnie gdy czynność określona przez komisję nie zostanie wykonana lub zostanie wykonana niepoprawnie.

2 - Część druga:

Zadanie polega na przetransportowaniu ładunku z wykorzystaniem wszystkich mechanizmów urządzenia i zmiennych prędkości z zachowaniem bezpiecznych odległości od otoczenia i obejmuje:

1. Przygotowanie do pracy (wózek jezdniowy znajduje się w wyznaczonym polu **START**)
2. Podjęcie ładunku próbnego z **Pola odkładczego**.
3. Transport ładunku próbnego odbywa się zgodnie z procedurą transportową przewidzianą przez wytwórcę wózka wg wymagań toru zgodnego z typem wózka.
4. Odłożenie ładunku próbnego.
5. Powrót bez ładunku oraz zaparkowanie wózka jezdniowego podnośnikowego w polu **START**.

Lista nieprawidłowości/uchybień:

1. Brak możliwości przeprowadzenia egzaminu zgodnie z wytycznymi i/lub brak warunków dla bezpiecznego przeprowadzenia egzaminu z przyczyn leżących po stronie wnioskującego.
2. Niezastosowanie lub niewłaściwe zastosowanie wymaganych środków ochrony indywidualnej.
3. Niewykonanie lub tylko częściowe wykonanie zadania praktycznego.
4. Doprowadzenie przez egzaminowanego do sytuacji potencjalnie niebezpiecznej, uszkodzenia (ładunku, urządzenia, elementów otoczenia), wypadku.
5. Uderzenie ładunkiem/urządzeniem o przeszkodę.
6. Stworzenie, podczas transportu ładunku, bezpośredniego zagrożenia dla osób postronnych.
7. Niewłaściwe odłożenie ładunku na polu odkładczym.
8. Wykonanie czynności niezgodnie z postanowieniami instrukcji obsługi i/lub przepisami bhp.
9. Niewłaściwe zabezpieczenie urządzenia w pozycji kończącej pracę.
10. Nieznajomość układu sterowania urządzeniem (np. wykonywanie ruchów mechanizmów w sposób niekontrolowany, błędny).
11. Brak płynności wykonywanych ruchów.
12. Niezachowanie prawidłowej pozycji transportowej.
13. Brak obserwacji otoczenia w czasie przeprowadzania części praktycznej egzaminu.
14. Niewłaściwe podjęcie transportowanego ładunku (pozycja maszty, wideł, wózka względem pobieranego ładunku).
15. Nieprawidłowo zajęte/opuszczone miejsce operatora (np. chwytanie za kierownicę, nie spełnienie warunku trzech punktów podparcia).

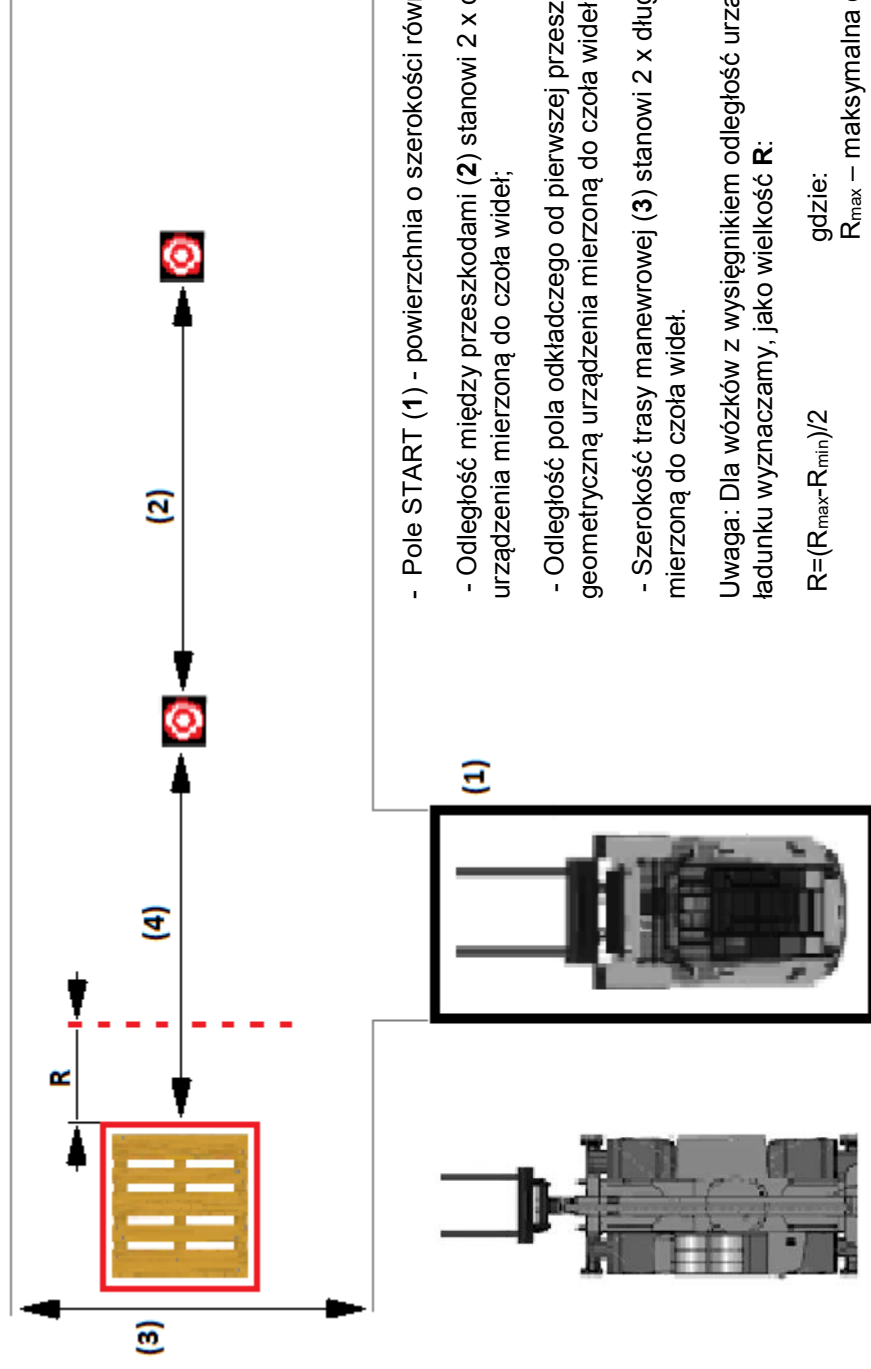
16. Niezasadne użycie lub nieużywanie sygnałów (światlnych, dźwiękowych), w jakie wyposażone zostało urządzenie.
17. Wychylenie się egzaminowanego poza obrys kabiny/ stanowiska operatora.
18. Niestosowanie hamulca pomocniczego zgodnie z instrukcją obsługi urządzenia.
19. Niestosowanie elementów bezpieczeństwa, w jakie wyposażone zostało urządzenie (np. nieustawienie lusterek, niezapięcie pasa bezpieczeństwa, nieopuszczenie barier przy opuszczonym podeście, niezamknięcie drzwi kabiny).
20. Najechanie, przejechanie, przesunięcie lub przewrócenie elementu stanowiącego granicę powierzchni, przeszkodę na wyznaczonym torze zadań i/lub wyjazd poza wyznaczoną powierzchnię placu manewrowego lub wyznaczonego toru.
21. Niewłaściwa kolejność wykonywanych ruchów.
22. Przepychanie, przeciąganie lub upadek ładunku.

Wytyczne dotyczące części praktycznej egzaminu na obsługujących wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem wózków z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem;

Lp.	ZADANIE PRAKTYCZNE	WYMAGANE UMIEJĘTNOŚCI
1	Przygotowanie do pracy (wózek jezdniowy znajduje się w wyznaczonym polu START)	<p>a) egzaminowany stosuje wymagane środki ochrony indywidualnej;</p> <p>b) egzaminowany potrafi w odpowiedni i bezpieczny sposób zająć miejsce w kabinie lub na podeście wózka jezdniowego podnośnikowego;</p> <p>c) egzaminowany stosuje pasy bezpieczeństwa, bariery ochronne lub drzwi kabinowe, w zależności od wyposażenia urządzenia.</p>
2	Podjęcie ładunku próbnego (ładunek znajduje się w polu odkładczym)	<p>a) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny (pozycja transportowa wideł), płynny i precyzyjny poruszać się po łuku w kierunku do przodu (pole START i pole odkładcze są usytuowane prostopadle);</p> <p>b) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny podjąć przygotowany na potrzeby egzaminu ładunek próbny (stosowanie hamulca pomocniczego, używanie mechanizmów wyposażenia urządzenia, odpowiednie pozycje masztu/wysięgnika/podpor i wideł w poszczególnych fazach manewrów, odpowiednie usytuowanie ładunku na widłach, obserwacja otoczenia, używanie sygnałów);</p> <p>c) egzaminowany nie dopuszcza do jakiegokolwiek kontaktu wózka lub ładunku z przeszkodą, elementami infrastruktury placu manewrowego, hali lub magazynu;</p> <p>d) egzaminowany nie kojarzy ruchów roboczych przewidzianych instrukcją obsługi urządzenia.</p>
3	Transport ładunku po wyznaczonej trasie w obu kierunkach wraz z naprzemiennym omijaniem, co najmniej dwóch przeszkód (np. pachołków)	<p>a) egzaminowany potrafi transportować ładunek w pozycji (wideł/masztu) transportowej;</p> <p>b) egzaminowany nie wychyla się poza obrys kabiny/stanowiska operatora;</p> <p>c) egzaminowany przemieszcza się wózkiem w sposób płynny, bez szarpnięć w obrębie wyznaczonej trasy wraz z ciągłą obserwacją otoczenia, używa sygnałów;</p> <p>d) egzaminowany nie dopuszcza do jakiegokolwiek kontaktu lub ładunku z przeszkodą, elementami infrastruktury placu manewrowego, hali lub magazynu.</p>
4	Odłożenie ładunku próbnego (egzaminowany odkłada ładunek w to samo miejsce, z którego nastąpiło jego podjęcie)	<p>a) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny odłożyć przygotowany na potrzeby egzaminu ładunek próbny (stosowanie hamulca pomocniczego, używanie mechanizmów wyposażenia urządzenia, odpowiednie pozycje masztu i wideł w poszczególnych fazach manewru, usytuowanie ładunku na widłach, obserwacja otoczenia, używanie sygnałów);</p> <p>b) egzaminowany potrafi odłożyć ładunek w sposób prawidłowy w polu odkładczym;</p> <p>c) egzaminowany nie kojarzy ruchów roboczych przewidzianych instrukcją obsługi urządzenia.</p>
5	Powrót tyłem na pole START bez ładunku oraz zaparkowanie wózka	<p>a) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny (pozycja transportowa wideł), płynny i precyzyjny poruszać się po łuku w kierunku do tyłu (pole START i pole odkładcze są usytuowane prostopadle);</p> <p>b) egzaminowany nie wychyla się poza obrys kabiny/stanowiska operatora podczas jazdy (obserwacja otoczenia);</p> <p>c) egzaminowany nie dopuszcza do jakiegokolwiek kontaktu części składowych wózka jezdniowego z elementami infrastruktury placu manewrowego, hali lub magazynu;</p> <p>d) egzaminowany prawidłowo parkuje wózek oraz w sposób bezpieczny go opuszcza.</p>

Sposób przygotowania miejsca części praktycznej egzaminu na obsługujących wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z wyłączeniem wózków z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem

Do egzaminu należy przygotować pole START, pole odkładcze (na wysokości min. 1m, prostopadłe do kierunku jazdy wózka), minimum 2 przeszkody (np. pachołki), rozstawione wg schematu dla danej grupy wózków oraz ładunek próbny (np. stos kilku palet; zbiornik DPPPL lub inny ładunek przygotowany przez wnioskodawcę);

- Pole START (1) - powierzchnia o szerokości równej 150% szerokości urządzenia;
- Odległość między przeszkodami (2) stanowi 2 x długość geometryczną urządzenia mierzoną do czoła widel;
- Odległość pola odkładczego od pierwszej przeszkody (4) stanowi min 3 x długość geometryczną urządzenia mierzoną do czoła widel;
- Szerokość trasy manewrowej (3) stanowi 2 x długość geometryczną urządzenia mierzoną do czoła widel.

Uwaga: Dla wózków z wysięgnikiem odległość urządzenia do miejsca pobrania ładunku wyznaczamy, jako wielkość R :

$$R = (R_{\max} - R_{\min}) / 2$$

gdzie:

- $R_{\max}$ – maksymalna długość wysięgu (urządzenia);
  - $R_{\min}$ – minimalna długość wysięgu (urządzenia).
- Ładunek jest pobierany na wysięgu R .

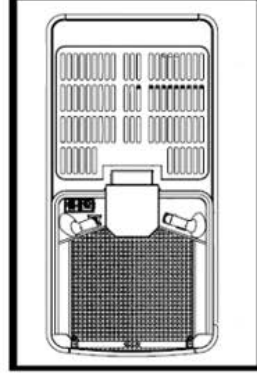
Wytyczne przeprowadzania egzaminu praktycznego w zakresie obsługi wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia

Wytyczne dotyczące części praktycznej egzaminu na obsługujących wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem

Lp.	ZADANIE PRAKTYCZNE	WYMAGANE UMIEJĘTNOŚCI
1	Przygotowanie do pracy (wózek jezdniowy znajduje się w wyznaczonym polu START)	<ul style="list-style-type: none"> a) egzaminowany stosuje wymagane środki ochrony indywidualnej; b) egzaminowany potrafi w odpowiedni i bezpieczny sposób zająć miejsce na stanowisku operatora; c) egzaminowany stosuje pasy bezpieczeństwa, bariery ochronne lub drzwi kabinowe, jeśli występują; d) egzaminowany potrafi zweryfikować stan mechanizmów i/lub osprzętu służącego do bezpiecznej ewakuacji w przypadku awarii mechanizmów sterowania urządzenia.
2	Podjęcie ładunku próbnego	<ul style="list-style-type: none"> a) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny (pozycja transportowa wideł, obserwacja otoczenia), płynny i precyzyjny poruszać się wózkiem jezdniowym podnośnikowym zachowując bezpieczne odległości od przeszkód i konstrukcji elementów stałych, zachowując ostrożność podczas zmiany kierunków i toru ruchu a swoimi manewrami wskazuje na przewidywanie mogących powstać niebezpieczeństw; b) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny podjąć przygotowany na potrzeby egzaminu ładunek próbny (używanie mechanizmów wyposażenia urządzenia odpowiednie pozycje masztu i wideł w poszczególnych fazach manewru, usytuowanie ładunku na widłach, obserwacja otoczenia, używanie sygnałów); c) egzaminowany nie dopuszcza do jakiegokolwiek kontaktu wózka lub ładunku z przeszkodą, elementami infrastruktury placu manewrowego, hali lub magazynu; d) egzaminowany nie kojarzy ruchów roboczych nieprzewidzianych instrukcją obsługi urządzenia; e) egzaminowany nie wychyla się poza obrys kabiny/stanowiska operatora.
3	Transport ładunku próbnego odbywa się zgodnie z procedurą transportową przewidzianą przez wytwórcę wózka	<ul style="list-style-type: none"> a) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny (pozycja transportowa wideł, obserwacja otoczenia), płynny i precyzyjny poruszać się wózkiem jezdniowym podnośnikowym zachowując bezpieczne odległości od przeszkód i konstrukcji elementów stałych, zachowując ostrożność podczas zmiany kierunków i toru ruchu a swoimi manewrami wskazuje na przewidywanie mogących powstać niebezpieczeństw; b) niedopuszczalna jest jazda z ładunkiem w pozycji innej niż przewidzianej instrukcją eksploatacji urządzenia; c) egzaminowany nie wychyla się poza obrys kabiny/stanowiska operatora; d) egzaminowany nie dopuszcza do jakiegokolwiek kontaktu lub ładunku z przeszkodą, elementami infrastruktury placu manewrowego, hali lub magazynu; e) egzaminowany przemieszcza się wózkiem w sposób płynny, bez szarpnięć w obrębie wyznaczonej trasy wraz z ciąglą obserwacją otoczenia, używa sygnałów; f) egzaminowany nie kojarzy ruchów roboczych nieprzewidzianych instrukcją obsługi urządzenia.
4	Odrożenie ładunku próbnego (w polu odkładczym innym aniżeli z pola którego został on podjęty)	<ul style="list-style-type: none"> a) egzaminowany potrafi w sposób bezpieczny odłożyć transportowany ładunek próbny (stosowanie mechanizmu przesuwu bocznego, pozycjonera wideł, obrotu masztu, przechyłu karetki, obserwacja otoczenia); b) egzaminowany potrafi odłożyć ładunek w sposób prawidłowy w polu odkładczym; c) egzaminowany nie kojarzy ruchów roboczych nieprzewidzianych instrukcją obsługi urządzenia.
5	Powrót tyłem na pole START bez ładunku oraz zaparkowanie wózka jezdniowego podnośnikowego w polu START	<ul style="list-style-type: none"> a) egzaminowany nie wychyla się poza obrys kabiny/stanowiska operatora; b) egzaminowany nie dopuszcza do jakiegokolwiek kontaktu części składowych wózka jezdniowego z elementami infrastruktury placu manewrowego, hali lub magazynu; c) egzaminowany prawidłowo parkuje wózek oraz w sposób bezpieczny go opuszcza.

Sposób przygotowania miejsca części praktycznej egzaminu na obsługujących wózki jezdniowe podnośnikowe z mechanicznym napędem podnoszenia z osobą obsługującą podnoszoną wraz z ładunkiem;

Do egzaminu należy przygotować *pole START*, min. 2 *pola odkładcze* (pola odkładcze stanowią gniazda regałowe bądź konstrukcje symulujące regał znajdując się na różnych poziomach z wyłączeniem poziomu roboczego),

(1)

- Pole **START (1)** - powierzchnia o szerokości równej 150% szerokości urządzenia znajdująca się poza strefą regałów;